

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

เล่มที่ ๗

คดีปกครองเกี่ยวกับการคมนาคมและการขนส่ง

๑. การคมนาคมและการขนส่งทางบก

๑.๑ การจดทะเบียนยานพาหนะ

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการด้านทะเบียนและภาษีรถตามบันทึกข้อความ เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับภาษีค้างชำระสำหรับรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๗๓ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๗๓ ทุกคันได้กำหนดให้การขอดำเนินการทางทะเบียนใด ๆ ของรถที่จดทะเบียนหรือเคยจดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๗๓ และไม่เคยมาดำเนินการตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๒๒ จะต้องมียุทธศาสตร์ทางทะเบียน คือ ใบคู่มือจดทะเบียนรถหรือต้นทะเบียนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างมาประกอบการดำเนินการ และจะต้องชำระภาษีประจำปีรถยนต์ที่ค้างให้ครบถ้วน พร้อมแจ้งการไม่ใช้รถตลอดไปตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการด้านทะเบียนและภาษีรถตามบันทึกข้อความดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๗๓ ทุกคัน การที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำแนวทางปฏิบัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับการจดทะเบียนรถยนต์คันพิพาทจึงมิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ดังนั้น เมื่อผู้ขอจดทะเบียนไม่มีหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการดำเนินการ พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมไม่อาจรับจดทะเบียนการโอนและรับโอนรถยนต์ได้ คำสั่งนายทะเบียนรถยนต์ที่ไม่รับจดทะเบียนการโอนและโอนรถยนต์คันพิพาทให้แก่ผู้ขอ จึงชอบแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีได้มอบอำนาจให้นาย อ. ดำเนินการยื่นคำขอรับโอนรถยนต์ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองต่อนายทะเบียนรถยนต์กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดี) แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้ตรวจสอบหลักฐานทางทะเบียนแล้วไม่พบต้นทะเบียนรถ ไม่มีข้อมูลในฐานข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ และไม่มีข้อมูลในสมุดคู่มือการออกเลขทะเบียนซึ่งส่วนควบคุมบัญชีรถรับมอบจากกองทะเบียน กรมตำรวจ ประกอบกับผู้รับมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดีไม่มีหลักฐานใบคู่มือ

จดทะเบียนรถและเอกสารทางทะเบียนรถยนต์คันพิพาทมาแสดง จึงมีคำสั่งด้วยวาจาว่า ไม่สามารถดำเนินการตามคำร้องของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยและอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อผู้ถูกฟ้องคดี แต่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ว่าให้ยืนยันตามคำสั่งเดิมที่ไม่สามารถรับดำเนินการแจ้งโอนและรับโอนรถยนต์คันดังกล่าวได้ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำประวัติรถยนต์คันพิพาทใหม่แทนข้อมูลเดิมที่สูญหาย ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับจดทะเบียนรถยนต์ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของรถยนต์คันพิพาท ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีแก้ไขทะเบียนรถยนต์คันพิพาทจากระบบของกองทะเบียน กรมตำรวจ เป็นหมายเลขทะเบียนรถยนต์ของระบบกรมการขนส่ง รวมทั้งให้ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องชำระค่าภาษีรถยนต์ประจำปีย้อนหลัง เนื่องจากได้แจ้งงดการใช้รถยนต์ต่อนายทะเบียนรถยนต์แล้ว ตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๕๑๗

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลแพ่งได้มีคำสั่ง ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองรถยนต์พิพาทรวมเป็นเวลา ๓๘ ปี โดยสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของรถยนต์คันพิพาทย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดีโดยการครอบครองปรปักษ์ ตามมาตรา ๑๓๘๒^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงมอบอำนาจให้นาย อ. ไปยื่นแบบคำขอโอนรถยนต์คันพิพาทต่อผู้ถูกฟ้องคดี แต่ไม่ได้ยื่นหลักฐานใบคู่มือจดทะเบียนรถหรือเอกสารทางทะเบียนอื่นใด โดยอ้างว่า บริษัท อ. ที่ขายรถยนต์คันพิพาทให้กับผู้ฟ้องคดีได้เลิกกิจการภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีชำระเงินงวดสุดท้ายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๗ ไปแล้ว และบริษัทดังกล่าวไม่ได้มอบใบคู่มือจดทะเบียนรถให้กับผู้ฟ้องคดี อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบของสำนักข้อมูลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เชื่อได้ว่า บริษัทที่ขายรถยนต์คันพิพาทให้แก่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้เลิกกิจการ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องติดต่อกับบริษัทดังกล่าวตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เพื่อนำใบคู่มือจดทะเบียนรถมาเป็นหลักฐานในการดำเนินการโอนรถยนต์ เปลี่ยนเป็นชื่อผู้ฟ้องคดีในใบคู่มือจดทะเบียนรถ แต่ผู้ฟ้องคดีเพิ่งมาดำเนินการเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ อันเป็นการปล่อยปละละเลยนานเกินสมควร และถือเป็นความบกพร่องของผู้ฟ้องคดีเอง นอกจากนี้ บริษัท อ. ได้ชี้แจงต่อศาลปกครองชั้นต้นว่า ได้ตรวจสอบในคลังเก็บเอกสารของบริษัทและผู้รับฝากแล้วไม่พบเอกสารทางทะเบียนของรถยนต์คันพิพาทเนื่องจากเป็นเอกสารที่มีอายุเกินกว่า ๑๐ ปี บริษัทจะนำไปทำลายทิ้ง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย

^๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๓๘๒ บุคคลใดครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นไว้โดยความสงบ และโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาสิบปี ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาห้าปี ไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นได้กรรมสิทธิ์

จะเก็บรักษาไว้เฉพาะกรณีที่ยังมีภาระผูกพันหรือกรณีค้างเท่านั้น บริษัทจึงไม่สามารถนำส่งมายังศาลเพื่อเป็นหลักฐานได้ และผู้ถูกฟ้องคดีเองก็ไม่มีต้นทะเบียนรถยนต์คันพิพาทอยู่ในครอบครอง แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีหลักฐานทางทะเบียนใด ๆ เลยในการขอดำเนินการโอนรถยนต์คันพิพาท ไม่ว่าจะเป็นใบคู่มือจดทะเบียนรถหรือต้นทะเบียนของรถยนต์คันพิพาท ซึ่งตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการด้านทะเบียนและภาษีรถ ในหนังสือบันทึกข้อความเรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับภาษีค้างชำระสำหรับรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ ที่ คค ๐๔๐๗.๒/ว.๐๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๗ ได้กำหนดให้รถของผู้ฟ้องคดีอันเป็นรถที่จดทะเบียนหรือเคยจดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ และไม่เคยมาดำเนินการตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น ถ้าจะขอดำเนินการทางทะเบียนใด ๆ จะต้องมีหลักฐานทางทะเบียน คือ ใบคู่มือจดทะเบียนรถหรือต้นทะเบียนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างประกอบการดำเนินการ และจะต้องชำระภาษีประจำปีรถยนต์ที่ค้างให้ครบถ้วนพร้อมแจ้งการไม่ใช้รถตลอดไปตามมาตรา ๓๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อน เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีหลักฐานทางทะเบียน คือ ใบคู่มือจดทะเบียนรถหรือต้นทะเบียนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างมาประกอบการดำเนินการ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจดำเนินการรับจดทะเบียนและรับโอนรถยนต์คันพิพาทให้กับผู้ฟ้องคดีได้ ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการด้านทะเบียนและภาษีรถ ตามหนังสือบันทึกข้อความดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ ทุกคัน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีนำแนวทางปฏิบัติดังกล่าวมาใช้บังคับในการพิจารณาคำขอโอนรถยนต์คันพิพาทของผู้ฟ้องคดีนั้น ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่มีความสมควรแล้วและไม่ใช้การเลือกปฏิบัติ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งไม่ดำเนินการรับจดทะเบียนและรับโอนรถยนต์คันพิพาทให้กับผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๗๗/๒๕๕๔)

^๒ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๓๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว แม้จะไม่ได้ใช้ก็ต้องเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ แล้วแต่กรณี และมาตรา ๓๒ เว้นแต่เจ้าของรถจะแจ้งการไม่ใช้ต่อนายทะเบียนก่อนถึงกำหนดเสียภาษีประจำปีครั้งต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

รถยนต์ที่ติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ (Natural Gas for Vehicles : NGV) จะนำมาจดทะเบียนและขอชำระภาษีประจำปีได้ก็ต่อเมื่อผ่านการตรวจสภาพรถตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อรับรองว่ารถยนต์มีความปลอดภัยในการใช้งานและมีการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ครบถ้วนถูกต้องตามที่กฎกระทรวงกำหนดแล้วเท่านั้น ซึ่งการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์รถยนต์ดังกล่าวเป็นคณะกรรมการการตรวจสภาพรถยนต์รับแจ้งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ตามประกาศนายทะเบียนทั่วราชอาณาจักร ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เพื่อให้รถยนต์รับแจ้งมีสภาพเรียบร้อยเกิดความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ดังนั้นเมื่อเจ้าของรถยนต์รับแจ้งที่ติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ได้ยื่นคำขอชำระภาษีรถยนต์ประจำปีโดยไม่มีหนังสือรับรองว่ารถยนต์รับแจ้งของตนมีความปลอดภัยในการใช้งานและมีการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ครบถ้วนถูกต้องตามที่กฎกระทรวงกำหนด คงมีเพียงหนังสือรับรองผลการตรวจสภาพรถและข้อบกพร่องเท่านั้น กรณีย่อมถือว่าเจ้าของรถยังมิได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด การที่เจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกมีคำสั่งปฏิเสธไม่รับชำระภาษีประจำปีให้แก่เจ้าของรถยนต์คันดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองรถยนต์รับแจ้งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน (รถแท็กซี่) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีได้นำรถยนต์คันดังกล่าวไปขอชำระภาษีประจำปี แต่เจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก (ผู้ถูกฟ้องคดี) ปฏิเสธไม่รับชำระภาษี โดยอ้างว่ายังขาดหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ และการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติที่เป็นเชื้อเพลิงสำหรับยานยนต์ (Natural Gas for Vehicles : NGV) ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อมา อธิบดีของผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า ได้มีประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาการตรวจและทดสอบ และการออกหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งออกตามความในกฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้รถที่ติดตั้ง

ส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง เจ้าของรถต้องนำรถไปตรวจและทดสอบ เพื่อขอหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ ก่อนครบกำหนดการเสียภาษีประจำปีในปีถัดไป แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงฯ ไม่ใช่บังคับกับกรณีรถแท็กซี่ เนื่องจากอยู่ในบังคับของกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ที่จดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๐ การกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี เป็นการกระทำนอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีใช้ค่าเสียหายจากกรณีดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เงื่อนไขสำหรับรถที่จะนำมาจดทะเบียนกับผู้ถูกฟ้องคดี คือ ต้องผ่านการตรวจสภาพรถจากผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒)^{๓-๔} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และเป็นรถที่มีส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งรถของผู้ฟ้องคดีได้ผ่านเงื่อนไขในการขอจดทะเบียนรถแล้ว โดยผ่านการตรวจสภาพรถเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ อันเป็นการดำเนินการตามประกาศนายทะเบียนทั่วราชอาณาจักร เรื่อง ให้เจ้าของรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนนำรถไปตรวจสภาพ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เพื่อให้รถยนต์รับจ้างมีสภาพเรียบร้อยเกิดความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ตามมาตรา ๓๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการตรวจสภาพรถตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ แต่เนื่องจากรถที่จดทะเบียนแล้วกฎหมายห้ามมิให้ใช้ถ้ายังมิได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้น ให้ครบถ้วน

^{๓-๔} พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๗ รถที่จะขอจดทะเบียนได้ต้อง

(๑) เป็นรถที่มีส่วนควบและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ

(๒) ผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียน หรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่ยื่นขอจดทะเบียนแล้ว

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๖ นายทะเบียนมีอำนาจออกประกาศหรือสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถไปตรวจ ณ ที่ทำการของนายทะเบียน หรือสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๖ วรรคสอง^๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ประกอบกับ รถของผู้ฟ้องคดีเป็นรถที่ติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง จึงต้องปฏิบัติตามข้อ ๘^๖ ของกฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงฯ ที่กำหนดให้ต้องผ่านการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง โดยผู้ตรวจและทดสอบที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีของผู้ถูกฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามข้อ ๙ (๒)^๗ ของประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาการตรวจและทดสอบ และการออกหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ฯ ที่กำหนดให้รถที่ติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์กับรถที่ผ่านกระบวนการผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยผู้ติดตั้งทั่วไป ให้ทำการตรวจและทดสอบทุกปี เมื่อรถผ่านการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงแล้ว ผู้ตรวจและทดสอบจะออกหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบเพื่อรับรองว่ารถมีความปลอดภัยในการใช้งานและมีการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ครบถ้วนถูกต้องตามที่กฎกระทรวงกำหนด โดยเมื่อได้รับหนังสือรับรองจากผู้ตรวจและผู้ทดสอบแล้วจึงสามารถชำระภาษีประจำปีได้ แต่ในขณะที่เกิดข้อพิพาทคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีมีเพียงหนังสือรับรองผลการตรวจสภาพรถและข้อบกพร่อง ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ไม่มีหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ และการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ปฏิบัติตาม

^๕ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมีได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ กฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๘ การตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ตามข้อ ๔ และข้อ ๕ รวมทั้งการตรวจและทดสอบการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ตามข้อ ๖ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องกระทำโดยผู้ตรวจและทดสอบที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีตามข้อ ๑๐

^๗ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาการตรวจและทดสอบ และการออกหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๙ การตรวจและทดสอบต้องดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) รถที่ติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์กับรถที่ผ่านกระบวนการผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยผู้ติดตั้งทั่วไป ให้ทำการตรวจและทดสอบทุก ๑ ปี

ฯลฯ

ฯลฯ

กฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงฯ และประกาศกรมการขนส่งทางบกดังกล่าวให้ครบถ้วนถูกต้อง ดังนั้น คำสั่งปฏิเสธไม่รับชำระภาษีประจำปีให้แก่ผู้ฟ้องคดีของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๗๙๑/๒๕๕๙)

กรณีที่ซื้อรถยนต์จากผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับการซื้อขายรถยนต์ในท้องตลาดหรือจากพ่อค้าซึ่งขายของชนิดนั้นโดยสุจริต เมื่อผู้ซื้อได้ชำระราคาครบกถ้วนและได้จดทะเบียนรถยนต์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยขณะจดทะเบียนมีหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนครบกถ้วน ผู้ซื้อย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องคืนรถยนต์ให้แก่เจ้าของที่แท้จริง ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๓๓๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นข้อยกเว้นหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่าผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน ดังนั้น ไม่ว่าผู้ขายจะได้มีการชำระค่ารถหรือค่าเช่าซื้อให้แก่เจ้าของเดิมแล้วหรือไม่ กรณีไม่ถือเป็นเหตุที่นายทะเบียนจะมีคำสั่งยกเลิกการจดทะเบียนรถยนต์และการเสียภาษีประจำปีของผู้ซื้อรถยนต์คันดังกล่าวได้แต่อย่างใด

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน ๗ คน บริษัทผู้ผลิตได้ขายรถยนต์คันดังกล่าวให้แก่ บริษัท ว. ต่อมา บริษัท ว. ได้ขายให้กับ บริษัท ง. โดยบริษัท ง. ได้ทำสัญญาให้บริษัท จ. เช่าซื้อรถยนต์คันพิพาท แต่ในระหว่างเช่าซื้อบริษัท จ. ได้ขายรถคันพิพาทต่อให้กับบริษัท อ. ซึ่งบริษัท อ. ได้ขายรถยนต์คันพิพาทให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามหนังสือสัญญาซื้อขายรถยนต์ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ และผู้ฟ้องคดีได้มอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปยื่นจดทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวแทนตน โดยผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและได้เสียภาษีประจำปีมาตลอด ต่อมา บริษัท ว. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ถึงนายทะเบียนกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) เพื่อขอให้ตรวจสอบการจดทะเบียนรถยนต์คันดังกล่าว สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีข้างต้น ผลการสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ขนส่งผู้รับจดทะเบียนรถยนต์คันพิพาทได้ตรวจสอบเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนพบว่ายังขาดเอกสารหนังสือยืนยันการชำระเงินค่าเช่าซื้อครบกถ้วนและใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีค่าเช่าซื้องวดสุดท้าย จึงได้เขียนข้อความไว้ที่มุมขวาด้านล่างของเอกสารแบบคำขอจดทะเบียนรถคันพิพาทว่า “ขาดหนังสือยืนยันการชำระค่างวดครบถ้วน บันทึกยินยอมให้ใช้ที่อยู่” โดยประทับตราลายชื่อไว้ ยังไม่ได้ลงนาม แต่ภายหลังได้มีผู้นำเอกสารใบเสร็จรับเงินตามสัญญาเช่าซื้องวดสุดท้ายมามอบให้กับเจ้าหน้าที่รายหนึ่ง เจ้าหน้าที่ขนส่งผู้รับจดทะเบียน

จึงชี้ตงข้อความที่บันทึกไว้ พร้อมทั้งลงนามในต้นทะเบียน/สมุดคู่มือจดทะเบียน และได้นำเอกสารเรื่องเดิมรวบรวมพร้อมลงบัญชีคุมรายชื่อส่งเรื่องเดิมให้ห้องเรื่องเดิมในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนการยื่นเอกสารเรื่องเดิมเพื่อตรวจสอบตามข้อร้องเรียนของบริษัท ว. พบว่า เอกสารยืนยันการชำระเงินค่าเช่าซื้อครบถ้วนและใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีค่าเช่าซื้องวดสุดท้ายสูญหายไปแล้ว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ขนส่งได้ออกใบคู่มือจดทะเบียนให้ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ และเห็นว่ายังไม่มีมูลว่าเจ้าหน้าที่ขนส่งกระทำการโดยทุจริต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือแจ้งให้บริษัท จ. นำหลักฐานหนังสือรับรองการชำระเงินครบถ้วนตามสัญญาเช่าซื้อและใบเสร็จรับเงินค่าเช่าซื้องวดสุดท้ายจากบริษัท ง. ไปส่งมอบให้นายทะเบียน แต่บริษัท จ. ไม่ปฏิบัติตาม ประกอบกับบริษัท ว. เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท จ. กับพวกรวม ๕ คน ซึ่งรวมผู้ฟ้องคดีด้วย เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งธนบุรีเพื่อขอให้ศาลบังคับจำเลยทั้งห้าคืนทะเบียนรถยนต์ให้แก่โจทก์และให้ร่วมกันโอนทะเบียนรถยนต์จากชื่อจำเลยที่ ๓ (ผู้ฟ้องคดี) เป็นชื่อของบริษัท ง. โดยคำฟ้องระบุว่า จำเลยทั้งห้าได้ร่วมกันทำนิติกรรมฉ้อฉล ทำเอกสารเท็จ ปลอมเอกสาร และแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบก ทำให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนและโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์คันพิพาทเป็นชื่อของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งให้ยกเลิกการจดทะเบียนรถคันพิพาท พร้อมทั้งให้ยกเลิกเอกสารทางทะเบียนที่ออกให้สำหรับรถคันดังกล่าวด้วย ได้แก่ ใบคู่มือจดทะเบียนรถ เครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี ที่ออกให้เมื่อปี ๒๕๔๙ ปี ๒๕๕๐ ปี ๒๕๕๑ และปี ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่อธิบดีกรมการขนส่งทางบก (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานของผู้ฟ้องคดีในการซื้อรถยนต์คันพิพาท อันได้แก่สัญญาซื้อขายรถยนต์ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ และใบเสร็จรับเงินของบริษัท อ. ฉบับลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ และฉบับลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ที่ออกให้แก่สามีของผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ซื้อ เห็นได้ว่า มีการชำระเงินค่าซื้อรถยนต์คันพิพาท ในราคา ๑,๐๕๐,๐๐๐ บาท ครบถ้วน โดยสัญญาซื้อขายดังกล่าวระบุรายการรวมถึงค่าจดทะเบียนและการโอนกรรมสิทธิ์ให้เป็นชื่อของผู้ซื้อ และบริษัทจะเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนให้เป็นชื่อของผู้ซื้อ ซึ่งต่อมา ผู้ฟ้องคดี บริษัท จ. และบริษัท ง. ต่างมอบอำนาจให้นาย ส. เป็นผู้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนในวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๙ กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ซื้อทรัพย์สินจากบริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับการซื้อขายรถยนต์ในท้องตลาดหรือจากพ่อค้าซึ่งขายของชนิดนั้นโดยสุจริต และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ขนส่งผู้รับจดทะเบียนได้ตรวจสอบ

เอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนรถคันใหม่ของรถคันดังกล่าวแล้วพบว่า ขาดเอกสารหนังสือยืนยันการชำระเงินค่าเช่าซื้อครบถ้วนและใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษีค่าเช่าซื้องวดสุดท้าย จึงได้บันทึกข้อความว่าขาดหนังสือยืนยันการชำระค่างวดครบถ้วนและบันทึกยินยอมให้ใช้ที่อยู่ไว้ในแบบคำขอจดทะเบียนรถ และได้นำเอกสารเรื่องเดิมหรือต้นทะเบียนและสมุดคู่มือวางไว้ในตะกร้างานติดขัดบนโต๊ะของตนเอง โดยได้ประทับตราวางชื่อไว้แต่ยังไม่ได้ลงนาม ภายหลังได้มีการนำเอกสารที่ติดขัดมาให้กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งจำไม่ได้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่คนไหนเป็นผู้นำเอกสารที่ติดขัดพร้อมสมุดคู่มือต้นทะเบียนมาให้ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนได้ตรวจสอบเอกสารว่ามีครบถ้วนแล้วจึงได้ขีดฆ่าข้อความการติดขัดเอกสารดังกล่าวที่ได้บันทึกไว้ และได้ลงนามในต้นทะเบียนหรือสมุดคู่มือจดทะเบียน จึงเห็นได้ว่า การพิจารณาออกใบคู่มือการจดทะเบียนของนายทะเบียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอและเอกสารต่าง ๆ ในการจดทะเบียนรถยนต์ของผู้ฟ้องคดีตามที่ระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนและภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๓๑ แล้ว ส่วนการที่บริษัท อ. จะได้ชำระค่ารถแก่บริษัท จ. หรือไม่ หรือบริษัท จ. จะค้างค่าเช่าซื้อกับบริษัท ง. อย่างไหน เป็นเรื่องที่บริษัทดังกล่าวจะไต่เบี่ยงกันเอง ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ซื้อรถและชำระราคาครบถ้วนพร้อมทั้งได้มีการจดทะเบียนโอนต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี โดยขณะจดทะเบียนมีหลักฐานครบถ้วน ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องคืนให้แก่เจ้าของที่แท้จริงตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓๒^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นข้อยกเว้นหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่าผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจยกเลิกการจดทะเบียนและการเสียภาษีประจำปีของรถคันดังกล่าวได้ พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สั่งยกเลิกการจดทะเบียนและการเสียภาษีประจำปีรถยนต์คันพิพาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๘/๒๕๖๐)

๑.๒ การประกอบการขนส่ง

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

๑.๓ การกำหนดเส้นทางเดินรถ

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

^๔ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๓๓๒ บุคคลผู้ซื้อทรัพย์สินมาโดยสุจริตในการขายทอดตลาด หรือในท้องตลาด หรือจากพ่อค้าซึ่งขายของชนิดนั้น ไม่จำเป็นต้องคืนให้แก่เจ้าของแท้จริง เว้นแต่เจ้าของจะขอใช้ราคาซื้อ

๑.๔ การดูแลรักษาทาง

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

๑.๕ การดูแลรักษายานพาหนะหรืออุปกรณ์ในการจัดทำบริการสาธารณะ ด้านคมนาคมและขนส่งทางบก

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

๑.๖ โครงการที่เป็นบริการสาธารณะด้านคมนาคมและขนส่งทางบก

ในกรณีที่สถานีขนส่งเดิมมีพื้นที่จำกัด ไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน และปริมาณรถประจำทางที่เข้าออกเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดภายในเขตเมือง การที่กรมการขนส่งทางบกจัดให้มีสถานีขนส่งแห่งใหม่เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ย่อมเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ในการนี้ คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกย่อมมีอำนาจกำหนดประเภทหรือชนิดของรถที่ต้องหยุดหรือจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งใด ในกรณีของท้องที่ที่มีสถานีขนส่งผู้โดยสารมากกว่า ๑ แห่ง ได้ตามความเหมาะสม

สรุปข้อเท็จจริง

เดิมสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่นมี ๒ แห่ง โดยที่สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่นทั้ง ๒ แห่งดังกล่าว ตั้งอยู่ใจกลางเมืองขอนแก่นซึ่งปัจจุบันมีสภาพการจราจรหนาแน่น คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดขอนแก่น (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) จึงได้มีมติสนับสนุนให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่น แห่งที่ ๓ เพื่อเป็นการระบายความแออัดของรถโดยสารที่เข้าใช้บริการสถานีขนส่งผู้โดยสารทั้ง ๒ แห่ง ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ อนุมัติให้กรมการขนส่งทางบก (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ดำเนินโครงการปรับปรุงเพิ่มเติมสถานีขนส่งผู้โดยสารประจำจังหวัดทั่วประเทศ โดยมีโครงการก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่น แห่งที่ ๓ รวมอยู่ด้วย คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจึงได้พิจารณาและมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๒ อนุมัติให้กำหนดสถานที่ในการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่น แห่งที่ ๓ ขึ้นต่อมา ภายหลังที่ได้มีการก่อสร้างจนแล้วเสร็จได้มีการประชุมร่วมกับผู้ประกอบการขนส่งรถโดยสารประจำทางจังหวัดขอนแก่น ซึ่งขนส่งจังหวัดขอนแก่น (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ได้นำข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดแบ่งรถโดยสารเข้าใช้สถานีขนส่งแต่ละแห่งเสนอต่อที่ประชุมเพื่อชี้แจง

และหาหรือความคิดเห็น จนได้ข้อยุติร่วมกันว่าการย้ายรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๑ ไปยังแห่งที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓ และย้ายรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๒ ไปยังแห่งที่ ๓ ทั้งหมด โดยให้รถตู้โดยสารเข้าใช้สถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๒ แทน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้การย้ายรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๑ ไปยังแห่งที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓ และย้ายรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๒ ไปยังแห่งที่ ๓ ทั้งหมด แต่ยังคงให้รถโดยสารประจำทางหมวด ๓ ลักษณะรถตู้โดยสาร จำนวน ๖ เส้นทาง เข้าใช้บริการที่สถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๒ ได้ และเห็นชอบในหลักการให้เป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารสำหรับรถตู้โดยสารประจำทางที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประเมินผลการกำหนดให้รถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานีขนส่งฯ แต่ละแห่งเมื่อครบกำหนด ๑ ปี เพื่อพิจารณาความเหมาะสมต่อไป ซึ่งมีมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รายงานไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดให้รถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานีขนส่งผู้โดยสารแต่ละแห่ง ผู้ฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพค้าขายและจำหน่ายสินค้าให้แก่ประชาชนที่มาใช้บริการรถโดยสารที่สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่นแห่งที่ ๒ เห็นว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามในการพิจารณาย้ายเส้นทางเดินรถบางส่วนหรือทั้งหมดจากสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๑ และแห่งที่ ๒ ไปยังสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่จัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงหรือจัดประชุมสภาเมืองขอนแก่น และมีได้แจ้งให้ประชาชนซึ่งถูกกระทบสิทธิได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งก่อนการกำหนดเส้นทาง ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองและประชาชนที่ใช้บริการรถโดยสารประจำทางได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงหรือจัดประชุมสภาเมืองขอนแก่นก่อนดำเนินการย้ายเส้นทางเดินรถบางส่วนหรือทั้งหมดของสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่นทั้งสองแห่งเดิม

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

การจัดให้มีสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๓ มีสาเหตุมาจากการที่สถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๑ และแห่งที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่กลางใจเมืองของแก่นมีพื้นที่จำกัด ไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชนผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง รวมทั้งมีรถประจำทางเข้าใช้บริการจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดภายในเขตเมืองขอนแก่น ทั้งยังเป็นการดำเนินการตามแผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ระยะที่ ๒ ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อันเป็นการดำเนินการ

ตามอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙^๙ และมาตรา ๑๑๕^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งรวมไปถึงการกำหนดประเภทหรือชนิดของรถที่ต้องเข้าหยุดหรือจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งผู้โดยสาร ตามมาตรา ๑๙ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยมีประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง เรื่อง กำหนดประเภทรถที่ต้องเข้าหยุดและจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการกำหนดให้รถโดยสารประจำทางหมวดใด สายใดเข้าสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งใดในกรณีท้องที่มีสถานีขนส่งผู้โดยสารมากกว่า ๑ แห่งได้ตามความเหมาะสม การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยอำนาจตามประกาศคณะกรรมการขนส่งทางบกกลางดังกล่าว กำหนดให้รถโดยสารจากสถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๑ และแห่งที่ ๒ เข้าใช้สถานีขนส่งฯ แห่งที่ ๓ ก็เพื่อให้การจัดระบบการจราจรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและอำนวยความสะดวก

^{๙-๑๐} พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดลักษณะของการขนส่งประจำทางและการขนส่งไม่ประจำทาง

(๒) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ

(๓) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ

(๔) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่ง โดยรถขนาดเล็ก

(๕) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการรับจัดการขนส่ง

(๖) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๗) กำหนดอัตราค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่ง

(๘) กำหนดสถานที่ จัดให้มีหรือจัดตั้ง และระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่ง

(๙) กำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มีให้รับจดทะเบียน

(๑๐) กำหนดประเภทหรือชนิดของรถที่ต้องเข้าหยุดหรือจอดเพื่อการรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่ง

(๑๑) กำหนดที่หยุดหรือจอดรถเพื่อรับส่งผู้โดยสาร

(๑๒) วางมาตรการในการกำหนด อนุญาต เพิกถอนการอนุญาต และการควบคุมกิจการขนส่งทางบก

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก

การกำหนดตาม (๒) (๓) (๔) (๘) (๙) และ (๑๐) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๕ ให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง จัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเอง หรือจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่งไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

บุคคลอื่นใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางก่อน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งขึ้นที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง จึงเป็นการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อีกทั้ง การดำเนินการดังกล่าวไม่อยู่ในความหมายของคำว่าโครงการของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง^{๑๑} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ประกอบการค้าที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ภายในบริเวณสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ ๒ จึงมิใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่อาจได้รับผลกระทบจากการกำหนดให้รถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานีขนส่งฯ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาจัดรถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานีขนส่งผู้โดยสาร ตามมาตรา ๕๘^{๑๒} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ จึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติพิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๔/๒๕๖๐)

๒. การคมนาคมและการขนส่งทางน้ำ

๒.๑ การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำ

ที่ดินที่เป็นชายหาดของทะเลซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปในที่ดินดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ดังนั้น เมื่อสิ่งปลูกสร้างพิพาทที่เป็นร้านอาหารบ้านพักอาศัย รวมถึงแนวเขื่อนเรียงหินที่อยู่บริเวณที่ดินที่ตามปกติน้ำทะเลท่วมถึงเมื่อเวลาน้ำขึ้นสูงสุด อันมีลักษณะที่ถือเป็นที่ดินชายทะเล เป็นสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าท่าให้ปลูกสร้างบริเวณดังกล่าวได้ การที่ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเจ้าท่า

^{๑๑-๑๒} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๕๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

ภูมิภาคนิติศาสตร์ให้ผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินที่เป็นชายหาดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างอาคารบ้านพักอาศัยเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว พื้นอาคารและเสาเป็นคอนกรีต และปลูกสร้างร้านอาหารเป็นอาคารไม้สูงชั้นเดียวแยกส่วนต่างหากจากบ้านพักอาศัย มีสะพานเชื่อมถึงกันระหว่างบ้านพักกับร้านอาหาร ซึ่งสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองปาดองได้ออกเลขหมายประจำบ้านชั่วคราวให้ โดยบริเวณดังกล่าวมีเชื่อนเรียงหินตั้งอยู่ ต่อมา มีผู้ร้องเรียนต่อผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต (ผู้ถูกฟ้องคดี) ว่า ร้านอาหารบ้านพักอาศัย และเชื่อนเรียงหินของผู้ฟ้องคดีล่วงล้ำเข้าไปในชายหาด เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไปตรวจสอบบริเวณพิพาทและเข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกะทู้ให้ดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดีในข้อหาปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปในทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลโดยไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนร้านอาหาร บ้านพักอาศัย และเชื่อนเรียงหินดังกล่าว ออกไปให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว เนื่องจากร้านอาหารและบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างบนที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มิได้ปลูกสร้างบนชายหาดของทะเล ส่วนเชื่อนเรียงหินเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการซึ่งมีอยู่ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะปลูกสร้างบ้านและร้านอาหารแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้ว ยืนยันตามคำสั่งเดิมและแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในลำดับขั้นขึ้นไป ผลการพิจารณาเป็นประการใดจะแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป หลังจากนั้น พนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ตได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดภูเก็ตในข้อหาก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำหรือล้ำทะเลโดยไม่ได้รับอนุญาต เข้าไปยึดถือครอบครองก่อสร้างในที่ดินของรัฐ ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน ซึ่งในขณะเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมาฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้ฟ้องแย้งมาในคำให้การขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ล่วงล้ำลำน้ำเข้าไปในชายหาดตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

การที่ร้านอาหารซึ่งมีลักษณะยกพื้นสูง ปลูกสร้างบริเวณบนแนวเขตหินขีตติริมทะเล ลักษณะของการปลูกสร้างดังกล่าวย่อมเป็นไปเพื่อไม่ให้น้ำทะเลท่วมถึง ส่วนบ้านพักอาศัย

ของผู้ฟ้องคดีก็ตั้งอยู่บนแนวเขื่อนเรียงหินริมทะเล หาดไทรตรัง โดยเฉพาะส่วนที่เป็นร้านอาหาร สูงประมาณ ๑ เมตร ถึง ๑.๕ เมตร จึงน่าจะเชื่อว่าการก่อสร้างอาคารแบบยกพื้นสูงดังกล่าว เพื่อป้องกันคลื่นซัดอาคารสิ่งปลูกสร้าง และป้องกันมิให้น้ำทะเลเข้ามาท่วมอาคารสิ่งปลูกสร้าง ในช่วงที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุด ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากสภาพของการสร้างเขื่อนไว้ริมทะเล สันนิษฐานได้ว่าเพื่อป้องกันคลื่นและน้ำทะเลกัดเซาะริมฝั่งที่อาจเป็นถนนหรืออาคาร สิ่งปลูกสร้าง อันแสดงให้เห็นว่าบริเวณดังกล่าวเป็นที่ดินที่ตามปกติน้ำทะเลท่วมถึงเมื่อเวลา น้ำขึ้นสูงสุด กรณีจึงถือว่าบริเวณที่ปลูกสร้างร้านอาหาร บ้านพักอาศัย และแนวเขื่อนเรียงหิน ดังกล่าว มีสภาพเป็นชายหาดของทะเล ทั้งนี้ ตามนิยามของคำว่า “ชายหาด” ตามแนวทางการอนุรักษ์ธรรมชาติซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๕ หมายถึง พื้นที่ระหว่างแนวน้ำขึ้นกับน้ำลง ประกอบกับตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ชายหาด” ไว้ว่า หมายถึง เขตระหว่างแนวน้ำทะเล ลงต่ำสุดกับแนวน้ำทะเลขึ้นสูงสุด ดังนั้น สิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดี ประกอบด้วยร้านอาหาร บ้านพักอาศัย และเขื่อนเรียงหิน จึงปลูกสร้างบนที่ดินที่เป็นชายหาดของทะเล ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒)^{๑๓} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาของผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือ ในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ การปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปบนที่ดินดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีเสียก่อน อนึ่ง แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏตามหนังสือสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด ภูเก็ต (สปก. ภูเก็ต) ที่ปฏิเสธคำร้องของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ ส.ป.ก. ภูเก็ต ออกหนังสืออนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแก่ผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพลเมือง เล็กใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพิพาทหรือที่ดินบริเวณนั้นได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดิน

^{๑๓} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๔} พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือ ในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือ น้ำ ในน้ำ และใต้ น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือ บนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า

ฯลฯ

ฯลฯ

สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และการที่พลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ โดยมีได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้มีการจัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนที่บริเวณพิพาทแล้ว ที่ดินบริเวณพิพาทจึงยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจึงยังไม่มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของบริเวณดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๑)^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บริเวณที่ดินพิพาทจึงยังคงมีสภาพเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเช่นเดิม ด้วยเหตุนี้ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นผู้ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีให้ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดบนชายหาดของทะเล คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ประกอบด้วยร้านอาหาร บ้านพักอาศัย และเขื่อนเรียงหินบริเวณพิพาท จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สำหรับกรณีของเขื่อนเรียงหินที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการและมียู่ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะปลูกสร้างบ้านและร้านอาหารนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีหลักฐานที่แสดงการได้รับอนุญาตดังกล่าว อีกทั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่าเขื่อนเรียงหินได้สร้างขึ้นเมื่อใด แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและใช้ประโยชน์จากเขื่อนเรียงหินเพื่อป้องกันคลื่นซัดทำลายสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีเองมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่เริ่มปลูกสร้างบ้านและร้านอาหารเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองเขื่อนเรียงหินบริเวณที่ตั้งร้านอาหารและบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ครอบครองเขื่อนเรียงหินดังกล่าวรื้อถอนเขื่อนเรียงหินนั้นให้เสร็จสิ้นโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๑๘ ทวิ^{๑๖} แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ

^{๑๕} พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมิผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๖} พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๑๘ ทวิ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ หรือผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑๗ ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ให้เจ้าท่ามีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวรื้อถอน

พิพากษายกฟ้อง และให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนบ้านพักอาศัยและร้านอาหารออกไปจากบริเวณชายหาดพิพาทตามฟ้องแย้งของผู้ถูกฟ้องคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากผู้ฟ้องคดีไม่รื้อถอนภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ดำเนินการให้มีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว โดยให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรื้อถอนทั้งหมด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๐๒๓/๒๕๕๙)

๒.๒ การส่งเสริมการพาณิชย์นาวี

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

๓. การคมนาคมและการขนส่งทางอากาศ

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

หรือแก้ไขอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นให้เสร็จสิ้นโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้เจ้าทำปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นและจะห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนจนกว่าจะได้รื้อถอนหรือแก้ไขเสร็จด้วยก็ได้

ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าทำตามวรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และเจ้าทำได้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นครบสิบห้าวันแล้วให้เจ้าทำร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้มีการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้น ถ้าข้อเท็จจริงในทางพิพาทพิจารณาได้ว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ จริง ในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้รื้อถอน ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่รื้อถอนตามกำหนดเวลาในคำสั่งศาล หรือในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าทำเป็นผู้จัดการให้มีการรื้อถอน

ในกรณีที่เจ้าทำเป็นผู้จัดการให้มีการรื้อถอนตามคำสั่งศาลตามวรรคสามให้เจ้าทำใช้ความระมัดระวังตามควรแก่พฤติการณ์ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากเจ้าทำไม่ได้ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดไม่ยอมชดใช้ค่าใช้จ่ายตามวรรคสี่ภายในระยะเวลาที่เจ้าทำกำหนดตามควรแก่กรณี หรือในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้เจ้าทำโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมนำวัสดุที่ถูกรื้อถอนรวมทั้งสิ่งของที่ขนออกจากอาคารหรือสิ่งอื่นใดส่วนที่มีการรื้อถอนออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่น เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นให้นำไปชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เจ้าทำได้จ่ายไปในการจัดการรื้อถอนและค่าตอบแทนตามมาตรา ๑๑๘ และถ้ามีเงินเหลือจากการชดใช้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้เจ้าทำเก็บรักษาไว้ เพื่อคืนให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ในกรณีที่ปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่มารับคืนภายในหนึ่งปีให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่เจ้าทำจะดำเนินการตามวรรคหนึ่งและอาคารหรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวมีลักษณะซึ่งอาจอนุญาตได้ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองยอมชำระค่าปรับตามที่เจ้าทำกำหนดตามอัตราในมาตรา ๑๑๘ แล้ว เจ้าทำจะออกใบอนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองก็ได้และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วให้เสียค่าตอบแทนเป็นสองเท่าของมาตรา ๑๑๗ ทวิ

